

ЦЕНТЪР ЗА ПОДКРЕПА НА ЖЕНИ В СЕЛО СТРАЖЕЦ
село Стражец, община Разград, ул. "Москва" 26, www.woman-rz.org

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2010г.

НАШИТЕ УСПЕХИ

- o Развитие на Дневния център със съдействието на кмета на с. Стражец;
- o Защита на жените от насилие в различните му форми– домашно насилие, трафик на жени, сексуално насилие на работното място;
- o Безплатни консултации с адвокат;
- o Консултации, индивидуални и общи срещи с психолог;
- o Предоставяне на социални консултации и посещения по домовете;
- o Беседи за запознаване със социалните и здравни права на жените;
- o Съдействие за включване на жените в организирани от Дирекция "Бюро по труда" курсове за квалификация и преквалификация;

От 2003г. организацията развива Дневен център за жени в неравностойно положение от различните етнически общности в село Стражец. Семейното консултиране е с превантивна цел и насочено към семейства, където временно могат да бъдат предотвратени проблеми, свързани с домашното насилие. Предлагат се Трудово посредничество; Курсове за квалификация; Психологическа подкрепа; Безплатни медицински прегледи; Юридическо консултиране; Социално консултиране; Развлекателни дейности с образователен характер.

Пред последните три години Центърът работи за укрепване на своя капацитет и прилагане на програми за защита на правата на жените, превенция на домашното насилие и предоставяне на различни услуги за тях и семействата им.

Дневният център е полезен и необходим за социалната интеграция на жените в неравностойно положение от с. Стражец. Той помага за подобряване на тяхното социално, емоционално и икономическо състояние. В резултат от дейностите на Дневния център жените получиха социални услуги напълно безплатно. Те придобиха начални знания за попълване на молби- декларации, които се подават пред социалните институции.

В Центъра за подкрепа на жени се създадох условия за преодоляване на социалната изолация на безработни жени в неравностойно социално положение от етническите малцинства, чрез осигуряване на достъп до здравни и социални услуги, подкрепа за трудово посредничество и намиране на работа.

Центърът за подкрепа на жени – с. Стражец развива своя капацитет като местна организация. Нейни членове редовно участват в организацията и изпълнението на дейностите по проекта, придобиват полезни знания и умения.

Жените получават **подкрепа за трудово посредничество и намиране на работа** в Дневен център за жени в село Стражец. Осигуриха се равни възможности за жените от

различните етнически групи. Ефективна бе социалната защита на жените в неравностойно положение. Създадоха се добри възможности за подобряване на социалното положение на трайно безработни жени в етнически смесен район с голяма безработица.

Дневният център е полезен и необходим за социалната интеграция на жените в неравностойно положение от с. Стражец. Той помага за подобряване на тяхното социално, емоционално и икономическо състояние.

В резултат от дейностите на Дневния център жените получават **социални услуги напълно безплатно**. Те придобиха начални знания за попълване на молби- декларации, които се подават пред социалните институции, получиха теоретични знания за техните здравни права и практически умения за попълване на формуляри за избор и смяна на личен лекар. Чрез практически упражнения жените се справят по- лесно с попълването на документи и формуляри, които се подават пред социалните институции.

Проследен е **здравния статус на жените** от целевата група. Медицинските прегледи допринесоха за повишаване на тяхната заинтересованост и грижи към личното здраве. Организираните профилактични прегледи и лечение при стоматолог и лекар бяха полезни за тях, тъй като жените не биха могли да си ги позволят със своите ниски доходи.

Подобрили са **социалните контакти** на жените от целевата група. Жените от различните етнически общности имаха възможност заедно да празнуват много важни за българския, ромския и турския етнос празници.

Центърът за подкрепа на жени – с. Стражец развива своя капацитет като местна организация. Нейни членове редовно участват в организацията и изпълнението на дейностите по проекта, придобиват полезни знания и умения.

В резултат на съществуването на Дневен център и активното съдействие на екипа по проекта е **осигурена трудова заетост** на тридесет и една жени в неравностойно положение от с. Стражец на свободния пазар и по Програми на Министерството на труда и социалната политика. Съдействие получихме от Дирекция “Бюро по труда”.

Центърът за подкрепа на жени в село Стражец е регистриран в Агенцията за социално подпомагане като доставчик на социални услуги от 2005г. за услугите “Дневен център за възрастни”, “Кризисен център за възрастни”, “Личен асистент” и “Социален асистент”, “Център за социална рехабилитация и интеграция” и “Бюро за социални услуги”. През месец октомври 2009г. беше подновена регистрацията в АСП.

ПРОЕКТ „ПО-ДОБЪР ЖИВОТ ЗА ЖЕНИТЕ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛЖЕНИЕ В СЕЛО СТРАЖЕЦ”

Центърът за подкрепа на жени в с. Стражец получи дарение от Световния Фонд на жените, което спомогна за развитие на Дневния център.

Основната цел на проекта е да ангажира местното население с полезни инициативи, да съдейства на жените в неравностойно положение, социалнослаби и самотни майки като им осигурява безплатна юридическа и психологическа подкрепа - консултации, съвети, информация, обучения, срещи с представители на институции за разрешаване на важни за тях социални, икономически и други въпроси; изваждане на жените от социална изолация, емоционална нестабилност, трудности при реализиране на пазара на труда, липса на желание за образование и развитие, липса на ясни цели в живота, следствие от домашно насилие.

Конкретни цели на проекта са: психотерапевтична работа, възстановителни и рехабилитационни услуги за жертви на домашно насилие; Предоставяне на правна защита на жени-жертви на насилие; Работа с извършители на насилие за изпълнение на мерките по чл. 5, ал.1, т.5 и 6 от Закона за защита срещу домашно насилие; Гражданско наблюдение на съдебни дела във връзка с приложението на Закона за защита срещу домашното насилие;

Семейно консултиране - специализирана подкрепа за бивши клиенти на Дневния център; Трудово посредничество и намиране на работа на целевите групи, с които работи Центъра за подкрепа на жени – с. Стражец;

Проектът се осъществява с партньор СНЦ «Център на НПО в Разград», който от 2005г. работи по проблемите на домашното насилие и има много богат опит в тази област. Много полезни за развитието на капацитета на организацията ще бъдат установените трайни и ефективни партньорства с публични институции в Разград – Районно управление «Полиция», Районен съд, Регионална дирекция за социално подпомагане и РИОКОЗ. Ефективната защитата на жертвите на домашно насилие изисква координация и съвместна дейност между НПО, местната полиция, съда и прокуратурата. Проектът продължава и през 2010 година.

Прилагането на Закона за защита срещу домашното насилие в община Разград има петгодишна история. Налице са първите добри практики и реални резултати – над 100 заведени съдебни дела само в Районен съд - Разград, предоставени са услуги на повече от 210 жертви на домашно насилие и 55 извършители.

Консултативният център по проблемите на домашното насилие, с гореща телефонна линия, се развива много успешно, като нова социална услуга за местната общност.

До момента в Консултативния център по проблемите на домашното насилие са потърсили помощ над 210 потърпевши от домашно насилие и са предоставени над 850 консултации. С помощта на Центъра в Районен съд - Разград са заведени 100 дела по Закона за защита срещу домашното насилие, като по 90 от тях магистратите постановиха мерки за защита на жертвите и децата.

Наблюдава се увеличаване на заведените дела по този закон и засилена активност на местната полиция. Съдилищата прилагат правилно законът и осигуряват необходимата защита на жертвите.

Делата се насрочват и разглеждат в предвидения 30-дневен срок. В немалка част от случаите се издават заповеди за незабавна съдебна защита. **Обиковено делата приключват в едно, най-много две, съдебни заседания с разпит на двете страни и разглеждане на доказателствата.**

Бихме препоръчали, когато има издадена заповед за незабавна съдебна защита откритите съдебни заседания да се насрочват в по-кратки срокове, за да се подпомогнат жертвите в търсенето на трайни решения за защита и устройване в новите условия на стрес и тревога.

Сериозен проблем остава недостатъчната работа по изпълнение на съдебните заповеди за защита, въпреки криминализирането на нарушението и неспазването ѝ. Необходимо е полицията да бъде обучена и да прилага задържане на нарушителите на съдебните заповеди за защита, винаги в случаите на нарушаването ѝ.

Предизвикателство за местната полиция е да разграничи местните партиархални връзки и родова обвързаност - от изпълнението на закона. Проявите на домашно насилие не са битов скандал или проблеми между съпрузи (двойка съжителстващи лица), а сериозен социален проблем.

Слаба е работата на прокуратурата по прилагането на този закон и според нас държавното обвинение не е ангажирано активно с този проблем. Прокуратурата трябва сериозно да се отнася с този социален проблем; да е ясно и недвусмислено ангажирана с контрола по изпълнението на съдебните заповеди.

Бяха необходими над две години работа по Закона за защита срещу домашното насилие, за да се почувстват жертвите, че могат да бъдат защитени. През първите две години

от прилагането на закона, заведените дела са малко на брой. Със създаването на Консултативния център през 2007 година се увеличиха делата по този закон. Пострадалите придобиха вяра в институциите и започнаха да търсят защита.

Забелязва се увеличаване на броя на заведените дела с всяка изминала година. През 2008 и 2009 година е равен броят на заведените дела по ЗЗДН. Само за първите седем месеца на 2010 година броят на делата е същият като за целия период на предходните 2 години. Този факт е обезпокоителен, защото се забелязва нарастване на заведените дела. Очакваме 2010 година да постави рекорд на заведените дела по ЗЗДН за една календарна година.

В Консултативния център ние предлагаме подкрепа на жертвите на домашно насилие и терапевтични програми за извършителите. Същевременно следим как се изпълняват съдебните решения и съответно – наказания. При установена вина съдът винаги налага една или всички шест ограничителни мерки за защита. Задължително съдът налага и глоба от 200 до 1000 лв. на извършителя на домашно насилие. Установихме, че постановените парични санкции-глоби по принцип трябва да се събират от Агенцията за държавни вземания към Министерство на финансите.

За периода 1 август 2009 – 31 юли 2010г. Центърът е посетен от общо 69 човека, като 52 от тях за пострадали, а 17 извършителите на домашно насилие. От общо 52 човека преживели насилие 46 (88%) са жени и 6 (12%) са мъже). Забелязва се увеличение на броя на мъжете, потърсили помощ. Докато през предходните 2 години са били общо 6 (по 3 на година), за разглеждания период от 1 година са същия брой.

През разглеждания период консултантите в Центъра са провели 298 консултации с клиентите. Телефонните консултации са общо 27. Консултациите със социален консултант са 138, а с психолог 106.

Основни изводи от наблюдението по приложение на Закона за защита от домашно насилие:

1. Законът за защита от домашно насилие е добър и модерен закон, който дава възможност за получаване на бърза и ефективна защита;
2. Липсва трайна практика за водене на съдебни дела по този закон в 3/4 от наблюдаваните съдилища.
3. Законът е сравнително непознат сред обществото, особено сред хората в неравностойно положение и малцинствените етнически групи. Много от жертвите не познават правата си и затова не търсят помощ.

3. Жертвите изпитват сериозни съмнения за възможността да получи ефективна защита, въпреки направените разяснения, заради колебливата дейност на полицията и липсата на съдействие от прокуратурата при нарушение на съдебната заповед;
4. Съдебната заповед осигурява надеждна защита и са редки случаи на неизпълнение на съдебната заповед, но прокуратурата отказва да се ангажира с този проблем;
5. Законът позволява да се иска съдебна защита и само от психическо насилие. Съдебната практика сочи, че почти няма такива дела и много трудно могат да завършат с осъдително решение и съдебна заповед за защита. Ако физическото насилие оставя видими следи по тялото и се доказва лесно, почти невъзможно е да докажеш психическото насилие. За да се докаже психически тормоз задължително трябва да има свидетели на случилото се и сериозни доказателства.

Центърът за подкрепа на жени – с. Стражец в сътрудничество с Центъра на НПО ще продължава да предоставя висококвалифицирани услуги на пострадали и извършители на домашно насилие, ще изготвя доклади, анализи и ще прави предложения за решаване на този значим обществен проблем.

За постигане на устойчиви резултати в борбата с домашното насилие е необходимо по-активно да участват всички ангажирани с проблема държавни институции и местни власти, като се подобри координацията между тях.

Организацията участва активно в **Коалиция за промени в Закона за защита срещу домашното насилие**, заедно с Центъра на НПО в Разград и Младежки форум 2001 – Разград (месец май 2008г.). Основната част от нашите 13 предложения бяха приети със Закона за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие, приет през декември 2009г. Законът беше приет на 09.12.2009г. и публикуван в брой 102 на Държавен вестник на 22.12.2009г.

Развитие капацитета на Центъра за подкрепа на жени в село Стражец

Центърът за подкрепа на жени в с. Стражец създаде контакти и успешни партньорства с много неправителствени организации от цялата страна. Организацията натрупа положителен опит по Закона за защита срещу домашното насилие. Организацията участва в разработване на Система за гражданското наблюдение на съда в Разград на местно и регионално ниво и е член на Националната мрежа за гражданско наблюдение на съдебната власт, в която членуват още 27 неправителствени организации от цялата страна. През месец септември 2009 година организацията стана член на международна мрежа за борба с насилието над жени – ENYA (Ecumenical Network for Youth Action), където членуват организации от още 3 балкански държави – Македония, Сърбия и Косово.

Интернет страницата www.woman-rz.org се актуализира всеки месец. Интернет-страницата популяризира проекта сред гражданите в област Разград и цялата страна и предоставя полезна информация за успешното партньорство на “Център за подкрепа на жени – с. Стражец” със сдружение Център на НПО. Представени са целите, задачи, участници, дейности, доклади, постигнатите резултати, снимки на жените от целевата група, връзки към полезни интернет-страници на социални и здравни институции. Повишена достъпност до полезна информация за заинтересованите граждани и институции.

Участие в семинари и обучения

През месец септември 2010 година в Охрид, Македония се проведе семинар на тема „Предотвратяване на насилието над млади жени“. Семинарът беше организиран от международната мрежа за предотвратяване на насилието над жени ENYA. В семинара участваха над 20 представители на неправителствени организации от общо 4 балкански

държави. Основните теми в семинара бяха – Полови и родови белези, Сексуалност - женственост и мъжественост, Болести предавани по полов път и Домашно насилие - причини, начини за превенция, план за сигурност, Мобинг. През първия ден от обучението бяха представени организациите и проблемите в четирите държави участници в семинара. Оказа се, че единствено в България се работи ефективно за справяне с проблема за насилието на младите жени и трафика на хора. През изминалата една година в Македония също са приели Закон за защита от домашно насилие, но той е част от Семейния кодекс и не урежда нищо друго освен забрана на насилника да упражнява домашно насилие независимо в каква форма е то.